

ΑΠ 998/2022. Παραχάραξη.Έγκλημα **σωρευτικά μικτό**, ως προς τους δύο βασικούς τρόπους τέλεσής του και ειδικότερα **την παραποίηση και τη νόθευση**, οι οποίοι δεν μπορούν να σωρευτούν ή να εναλλαχθούν πάνω στο ίδιο υλικό αντικείμενο, καθώς το ίδιο νόμισμα δεν μπορεί και να παραποιηθεί και να νοθευθεί, εφόσον η νόθευση προϋποθέτει γνήσιο νόμισμα, στο οποίο γίνεται η πλαστή ενέργεια. Όταν όμως το έγκλημα της παραχάραξης εμφανίζεται με τη μορφή της **κατοχής παραχαραγμένων νομισμάτων**, φέρει κατά την ορθότερη άποψη, τα **χαρακτηριστικά υπαλλακτικά μικτού εγκλήματος**, με συνέπεια η μεταξύ τους συρροή (νόθευση — κατοχή ή παραποίηση — κατοχή) να είναι **φαινομενική**, εφόσον αφορούν στην ίδια ποσότητα παραχαραγμένων νομισμάτων και με αυτούς τους τρόπους τέλεσης προσβάλλεται η ίδια μονάδα έννομου αγαθού. Ως **«παραποίηση»** θεωρείται η εξ αρχής κατασκευή ψευδονομίσματος, η οποία γίνεται κατ' απομίμηση γνήσιου — νομίμως κυκλοφορούντος νομίσματος και παρουσιάζει τέτοιο βαθμό ομοιότητας προς το απομιμούμενο γνήσιο στερεότυπο, ώστε το πλαστό προϊόν, και αν ακόμη δεν έχει τέλεια ομοιότητα προς το γνήσιο, **να είναι πρόσφορο να παραπλανήσει τον μέσο ανύποπτο συναλλασσόμενο**, για να το δεχθεί στην κατοχή του σαν γνήσιο. Κριτήριο για τη διαπίστωση της δυνατότητας ή μη παραπλάνησης του κοινού **δεν αποτελεί ούτε η οξυδέρκεια και σχολαστικότητα ενός επιμελούς παρατηρητή ούτε η ικανότητα ενός εμπειρογνώμονα ούτε βέβαια, από την άλλη πλευρά η περιορισμένη ικανότητα αντίληψης του θύματος** λόγω των ειδικών συνθηκών της συγκεκριμένης περίπτωσης, αλλά η **συνήθης παρατηρητικότητα** του μέσου συναλλασσόμενου πολίτη, ο οποίος ανυποψίαστος και με καλή πίστη χρησιμοποιεί μηχανικά το νόμισμα στις καθημερινές του συναλλαγές. Ως **κατοχή** κρίνεται η καθ' οιονδήποτε τρόπο περιέλευση παραχαραγμένου νομίσματος, εν γνώσει της πλαστότητάς του, στην εξουσία του δράστη, ο οποίος έχει σκοπό να το θέσει στην κυκλοφορία σαν γνήσιο, εφόσον το **εξουσιάζει ολοκληρωτικά εντάσσοντάς το σε σφαίρα εξουσιάσής του (ΑΠ 998/2022)**.

«...»

Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 207 παρ. 1 εδ. α' του Π. Κ, όπως τροποποιήθηκε με τον Ν. 4619/2019 «Όποιος παραποιεί ή νοθεύει νόμισμα οποιουδήποτε κράτους ή εκδοτικής αρχής, είτε κατά είτε πριν από το χρόνο νόμιμης κυκλοφορίας του είτε κατά το διάστημα κατά το οποίο γίνεται δεκτό προς ανταλλαγή από τους αρμόδιους φορείς, με σκοπό να το θέσει σε κυκλοφορία σαν γνήσιο, ή κατέχει πλαστό νόμισμα με τον ίδιο σκοπό, τιμωρείται με κάθειρξη έως δέκα έτη και χρηματική ποινή». Πρόκειται για έγκλημα σωρευτικά μικτό, ως προς τους δύο βασικούς τρόπους τέλεσής του, που περιγράφονται στη νομοτυπική μορφή του και ειδικότερα την παραποίηση και τη νόθευση, οι οποίοι δεν μπορούν να σωρευτούν ή να εναλλαχθούν πάνω στο ίδιο υλικό αντικείμενο, καθώς το ίδιο νόμισμα δεν μπορεί και να παραποιηθεί και να νοθευθεί, εφόσον η νόθευση προϋποθέτει γνήσιο νόμισμα, στο οποίο γίνεται η πλαστή ενέργεια. Εκτός από τις δύο βασικές μορφές τέλεσης του εγκλήματος της παραχάραξης, δηλαδή της παραποίησης και της νόθευσης, όταν το έγκλημα της παραχάραξης εμφανίζεται με τη μορφή της κατοχής παραχαραγμένων νομισμάτων, φέρει κατά την ορθότερη άποψη, τα χαρακτηριστικά υπαλλακτικά μικτού

εγκλήματος, με συνέπεια η μεταξύ τους συρροή (νόθευση — κατοχή ή παραποίηση — κατοχή) να είναι φαινομενική, εφόσον αφορούν στην ίδια ποσότητα παραχαραγμένων νομισμάτων και με αυτούς τους τρόπους τέλεσης προσβάλλεται η ίδια μονάδα έννομου αγαθού. Ως «παραποίηση» θεωρείται η εξ αρχής κατασκευή ψευδονομίσματος, η οποία γίνεται κατ' απομίμηση γνήσιου — νομίμως κυκλοφορούντος νομίσματος και παρουσιάζει τέτοιο βαθμό ομοιότητας προς το απομιμούμενο γνήσιο στερεότυπο, ώστε το πλαστό προϊόν, και αν ακόμη δεν έχει τέλεια ομοιότητα προς το γνήσιο, να είναι πρόσφορο να παραπλανήσει τον μέσο ανύποπτο συναλλασσόμενο, για να το δεχθεί στην κατοχή του σαν γνήσιο. Κριτήριο για τη διαπίστωση της δυνατότητας ή μη παραπλάνησης του κοινού δεν αποτελεί ούτε η οξυδέρκεια και σχολαστικότητα ενός επιμελούς παρατηρητή ούτε η ικανότητα ενός εμπειρογνώμονα ούτε βέβαια, από την άλλη πλευρά η περιορισμένη ικανότητα αντίληψης του θύματος λόγω των ειδικών συνθηκών της συγκεκριμένης περίπτωσης, αλλά η συνήθης παρατηρητικότητα του μέσου συναλλασσόμενου πολίτη, ο οποίος ανυποψίαστος και με καλή πίστη χρησιμοποιεί μηχανικά το νόμισμα στις καθημερινές του συναλλαγές.

Για τη θεμελίωση του εγκλήματος κατοχής πλαστών χαρτονομισμάτων απαιτείται ο δράστης να κατέχει αυτά και να έχει τη δυνατότητα να τα διαθέσει, γνωρίζοντας την ιδιότητα αυτών ως πλαστών. Ως κατοχή κρίνεται η καθ' οιονδήποτε τρόπο περιέλευση παραχαραγμένου νομίσματος, εν γνώσει της πλαστότητάς του, στην εξουσία του δράστη, ο οποίος έχει σκοπό να το θέσει στην κυκλοφορία σαν γνήσιο, εφόσον το εξουσιάζει ολοκληρωτικά εντάσσοντάς το σε σφαίρα εξουσιάσεώς του.

Αναφορικά με τα στοιχεία της υποκειμενικής υπόστασης του εγκλήματος, η παραχάραξη είναι έγκλημα δόλου. Για την πλήρωση της υποκειμενικής υπόστασης θα πρέπει ο δράστης να γνωρίζει, έστω και ως ενδεχόμενο και τουλάχιστον να αποδέχεται ότι αποκτά στην κατοχή του παραχαραγμένο νόμισμα. Ειδικότερα, στην περίπτωση κατοχής πλαστών νομισμάτων, η πλαστότητα του νομίσματος που προμηθεύεται ο δράστης είναι στοιχείο της αντικειμενικής υπόστασης και ως τέτοιο αξιώνει την ανάλογη γνωστική και βουλευτική επικάλυψη με τον οποιουδήποτε βαθμού δόλο του δράστη. Επιπλέον για την πλήρωση της υποκειμενικής υπόστασης των εγκλημάτων της παραχάραξης σε όλες τις εκδοχές τέλεσής της (παραποίηση, νόθευση, κατοχή) απαιτείται εκτός από τον δόλο οποιουδήποτε βαθμού, που να καλύπτει τα στοιχεία της αντικειμενικής υπόστασης, και πρόσθετος δόλος σκοπού (άρθρο 27 παρ. 2 εδ. β' ΠΚ) για τη θέση σε κυκλοφορία των παραχαραγμένων νομισμάτων, δεδομένου ότι η παραχάραξη τυποποιείται ως έγκλημα υπερχειλούς υποκειμενικής υπόστασης. Ο δράστης θα πρέπει, πέρα από τη γνώση και θέληση πραγμάτωσης της αντικειμενικής υπόστασης, να επιδιώκει να θέσει μελλοντικά σε κυκλοφορία τα

ψευδονομίσματα που ο ίδιος κατείχε. Για τη στοιχειοθέτηση του εγκλήματος της παραχάραξης με τη μορφή της κατοχής πλαστών χαρτονομισμάτων, απαιτείται απλώς σκοπός κυκλοφορίας (ΑΠ 264/2020).

...»